

Hej!

Uppsala, våren 2016

Här kommer en hälsning från Inga-lill Palm, som startade den ideella föreningen Afrogarden för ca 6 år sedan och som nu fungerar som en självlärd "trädgårdskonsulent" till ca 250 trädgårdar som finns i de 17 byar i södra Malawi där föreningen har sin verksamhet.

Februarikylan biter i kinderna när jag kånkar in mina väskor på Arlandabussen och sätter mig tillrätta tillsammans med andra resenärer. Det välbekanta resepirret fladdrar till i magen och det förväntansfulla leendet blandas med undran över om jag glömt något viktigt. Passet? Malariatabletterna? Solsalvan och solhatten? I väskorna den här gången ligger tunna IKEA-gardiner, eftersom Afrogarden-teamet skrivit i sina månadsrapporter att odlingsväven som jag hade med förra gången var för varm, grönsakerna vissnar under. "Den fungerar dock bra som soltak över de nysådda småplantorna", har de skrivit. Jag har diskuterat problemet med min trädgårdsälskande granne och hon bekräftade att odlingsväven kan bli för varm mitt i sommaren, så tunna gardiner fungerar bättre som skydd mot skadeinsekter. I breven nämns "termiter" som det stora problemet i trädgårdarna. Det är små bruna myror som lägger miljontals vita ägg och äter upp allt i sin väg - marktäckning, staket, stolpar, nysådda grönsaksplanter.

Gloria, ensamstående mamma och en av de fattigaste i sin by. Men tack vare Afrogardens undervisning och hårt arbete har hon nu en stor köksträdgård som ger familjen både mat och inkomster.

Att återvända till ett trädgårdsodlingsprojekt år efter år, som jag gör, är både inspirerande och frustrerande. Jag blir alltid lika glad över att besöka en frodig trädgård och se den stolta ägarinnan stå där och berätta hur hon nu slipper gå till marknaden för att köpa grönsaker utan kan ge sin familj näringsrika grönsaker dag efter dag året om. Men samtidigt känns det svårt att titta ut över staketet som omger köksträdgården och se på majsens växer så dåligt på åkrarna. Det är ju ändå därifrån familjen får sin basföda, köksträdgården är bara ett vitamintillskott. Viktigt, absolut, men inte tillräckligt för att mätta en hel familj. Hittills har jag inte vågat mig på att ge råd hur man kan odla majs på ett bättre sätt – dels för att jag inte VET, och dels för att jag känner att kunskapen om jorden, växternas rotsystem, vattenhållande odlingsmetoder, kompostering, etc. är viktiga baskunskaper som måste komma först.

Christina möter på flygplatsen och vi har några underbara semesterdagar tillsammans med spännande motorcykelutflykt till historiska grottmålningar i Dezda-området, innan det är dags att packa upp väskorna i byn där jag ska bo denna gång, hos en mormor med tre föräldralösa pojkar, 10, 12 och 16 år gamla. Rummet är iordningsställt med säng och litet bord, myggnät och klädstång och vassmatta på golvet. Vad mer kan man behöva? Jo, en tolk! För trots att jag återvänder gång på gång har jag inte lyckats lära mig språket ännu. Men Emelie, en av Afrogarden-teamet, kommer att bo i rummet bredvid och hjälper mig översätta till barnen som nyfiket kommit för att hälsa på den nya vita kvinnan.

Tidigt på morgonen förbereder Inga-lill dagens undervisning. Hon får hjälp av sin tolk Emelie och de tre föräldralösa pojkarna som bor med sin mormor i huset intill.

Undervisningen drar igång, Afrogarden-teamet och jag cyklar runt från by till by och träffar varje köksträdgårdsklubb, besöker deras trädgårdar och diskuterar olika problem. Förra året ändrade vi uppföljningsmetoden – istället för att teamet åker runt och kontrollerar, sätter nu varje trädgårdsägare sitt eget betyg efter en tydlig mall. Till min stora glädje visade det sig fungera utmärkt! De olika betygsnivåerna (A, B, C och F) ger direkt belöning i form av olika antal spännande grönsaksfröer. Detta system har sorterat fram genuint intresserade trädgårdsmänniskor, och de lata har sorterat bort sig själva eftersom man åker ur programmet om man har F (failure) tre gånger i rad.

Till dig som är intresserad av trädgårdsodling ska jag försöka sammanfatta några av de speciella odlingsmetoder som Afrogarden kommit fram till:

Här träffas en av köksträdgårdsklubbarna och lär sig att tillverka kompost i säckar av vävd plast.

1) I Afrika måste man hitta på ett sätt att vattna underifrån istället för uppfifrån, eftersom solen skapar en hård skorpa som gör att syreomsättningen avstannar i jorden. Ett knep är att anlägga en "vattenreservoar" i mitten av varje odlingsbädd genom att skapa en fördjupning och fylla den med småbitar av bränt tegel. Så täcker man med löv från eukalyptusträdet (termiterna tycker inte om den skarpa doften av eukalyptusolja.) Varje kväll vid solnedgången håller man rejält med vatten i dessa reservoarer. Under natten stiger vattnet sakta upp med hjälp av kapillärkraften och under dagen hålls jorden fuktig tack vare marktäckningen. 2) Man tillverkar egen kompost i säckar av vävd plast genom att blanda färskt och torrt material, diskvatten, köksavfall, aska, djurspillning och urin från familjen. 3) Man sätter upp staket runt trädgården och planterar ett fruktträd eller kvävefixerande träd i varje hörn och

ett Moringa-träd i mitten. Tack vare det skyddande staketet och den fuktiga, näringsrika jorden, växer träden snabbt och skapar behaglig skugga för grönsakerna. 4) Efter något år har skadeinsekter hittat grönsakerna – då anlägger man en ny trädgård, planterar fem nya träd och anlägger nya odlingsbäddar! Den gamla trädgården blir nu en underbar TRÄD-gård där både människor och djur finner mat och skydd mot sol och regn.

Men så den spännande frågan om man kan ta kunskaperna från trädgården ut till åkrarna. Hövdingarna bad oss försöka, så vi kontaktade en organisation i Malawi som heter *Foundations for farming*. Deras undervisning bygger också på marktäckning och kompostering, men i större skala. Dessutom planterar de lövfällande, kvävefixerande träd och buskar på åkrarna (Alba, Tehprosia och Sesbania). Under torrperioden växer dessa och samlar kväve i jorden. Inför regnperioden och sådden stamkvistar man träden och kapar buskarna i knähöjd och får på så sätt värdefull ved till familjens matlagning. Under växtperioden hålls träden tillbaka av växtligheten, för att sedan växa till igen när grödan har skördats. Ett annat knep är att skapa permanenta planteringshål på hela åkern, fylla dem med kompost och sedan hålla marken täckt och skyddad från solens brännande hetta.

Johann van der Ham visar hur bra kassava växer tillsammans med kvävefixerade Tehprosia-buskar.

Peter, 11 år, lyssnade på Afrogardens undervisning, gick hem och satte igång med en egen trädgård. Här ser ni resultatet!

Till dig som är regelbunden givare till Afrogardens verksamhet, vill jag säga ett stort TACK! Det är fantastiskt vad pengar tillsammans med undervisning, kärlek och omtanke, kan åstadkomma. Husväggar som rasade under översvämningen förra året är uppbyggda igen, barnen som sprang runt på förmiddagarna, smutsiga och trasigt klädda, är nu i skolan istället. Ensamstående mammor går på utbildningsdagar och lär sig hur de kan torka, tillaga och använda växterna de odlar. Barnen i köksträdgårdsfamiljerna hjälper till, vissa har till och med sin egen lilla trädgård intill familjens. Hövdingarna kommer punktligt till informationsträffarna, har synpunkter och råd kring undervisningens innehåll och uttrycker sin tacksamhet över det som görs.

Ett stort TACK! till Christina och alla volontärer som ger av sin kärlek, tid och kraft, TACK! till Afrogarden-teamet som utan betalning cyklar runt och besöker de olika köksträdgårdarna varje månad och TACK! till alla givare som skänker pengar månad efter månad. Tillsammans gör vi skillnad!!!

Vänliga hälsningar, Inga-lill Palm